

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

PROGRAM PORTFELJNOG OSIGURANJA KREDITA ZA LIKVIDNOST IZVOZNIKA COVID 19

Opis i cilj mjere

Portfeljno osiguranje (garancija) kredita za likvidnost izvoznika, trebao bi biti alat koji će omogućiti bankama da osiguraju dovoljnu likvidnost na tržištu za izvoznike koji se suočavaju s nedostatkom sredstava za likvidnost.

Cilj ove mjere je olakšati pristup vanjskom financiranju za poduzeća izvoznike u razdoblju kad je normalno funkcioniranje tržišta teško poremećeno zbog pandemije uzrokovane COVID-19 virusom.

EU pravna osnova za državne potpore

Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covid-19¹ i Izmjene Privremenog okvira od 3. travnja 2020. godine², Točka 3.2.

Nacionalna pravna osnova

HBOR kao osiguratelj u ime i za račun RH, provodi programe osiguranja u skladu s dva osnovna akta – Zakonom o HBOR-u (NN 138/06 i 25/13) i Uredbom o osiguranju izvoza (NN 61/07, 92/08 i 79/10), pritom uvažavajući svu relevantnu hrvatsku i europsku zakonsku regulativu. U sklopu COVID-19 mjera za oporavak gospodarstva, HBOR će uvesti novi program portfeljnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika (dalje: Portfeljno osiguranje), kojim će izvoznicima koji su se susreli s poteškoćama u poslovanju kao posljedica epidemije COVID19, omogućiti pribavljanje likvidnog instrumenta osiguranja u obliku portfeljnog osiguranja kredita, koji će poslovne banke i HBOR kao kreditor moći koristiti za jednostavnije i brže odobrenje novih kredita za likvidnost.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“) ovlaštena je od strane hrvatske Vlade u ime i za račun RH provoditi poslove osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske (izvozno-kreditno osiguranje) te djeluje kao hrvatska izvozno-kreditna agencija. Poslovi osiguranja izvoza u ime i za račun RH jedna su od primarnih aktivnosti HBOR-a. HBOR kao osiguratelj u ime i za račun RH, provodi programe osiguranja izvoza u skladu s dva osnovna akta – Zakonom o HBOR-u (NN 138/06 i 25/13) i Uredbom o osiguranju izvoza (NN 61/07, 92/08 i 79/10).

Provođenje mjere

Mjeru će pružiti i provoditi HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske u okviru poslova osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske.

¹ Službeni list EU broj C 91 I/01, 20.03.2020., dalje: Privremeni okvir

² Službeni list EU broj C 112 I/01, 4.4.2020.

Priroda i oblik mjere

Mjera će se provesti tako da će korisnicima (bankama) biti pruženo Portfeljno osiguranje za neplaćanja obveza izvoznika za nove kredite za likvidnost.

Postotak pokrića Portfeljnog osiguranja

Portfeljnim osiguranjem biti će pokriveno 50% iznosa glavnice kredita i redovne ugovorene kamate.

Proračun i trajanje mjere

Osiguranje može biti dano od datuma odobrenja mjere od strane EK do 31. Prosinca 2020. Procijenjeni budžet osiguranja portfelja je 3 milijarde HRK.

Korisnici Portfeljnog osiguranja/Kreditori/ Osiguranici

Krajnji korisnici ove mjere su izvoznici u Hrvatskoj kojima je potrebna likvidnost za njihove aktivnosti jer su suočeni s poteškoćama koje su rezultat pandemije uzrokovane COVID-19 virusom (poduzetnici koji nisu u teškoćama i/ili poduzetnici koji nisu bili u teškoćama na 31. prosinca 2019., ali koji su se susreli s poteškoćama u poslovanju kao posljedica pandemije uzrokovane COVID-19 virusom).

Prema ovom Portfeljnom osiguranju ne mogu se dodijeliti potpore poduzetnicima koji podliježu neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Europske komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem.

Mjera je otvorena za sve banke u Republici Hrvatskoj koje posluju u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i za HBOR kao kreditora. Kako bi se izbjeglo davanje potpore kreditnim institucijama, mjera se odnosi samo na nove kredite za likvidnost (obrotna sredstva), a ne na već postojeće kredite.

Sektorski i regionalni opseg mjere

Mjera je otvorena za sve sektore. Primjenjivat će se na cijelom teritoriju RH.

Osnovni elementi mjere

HBOR kao Osiguratelj će potpisati sa svakim kreditorom (bankom) kao osiguranikom, sporazum o portfeljnom osiguranju kredita za likvidnost i svaki odobreni kredit u portfelju će biti osiguran sa 50% pokrićem.

Kreditne institucije trebaju, koliko god je moguće, proslijediti prednost javne garancije na kredite krajnjim korisnicima. Financijski posrednik mora moći dokazati kako posjeduje mehanizam koji osigurava da se prednosti prenose u najvećoj mogućoj mjeri na krajnje korisnike u formi viših volumena financiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za kolateralom, nižih premija na garancije ili nižih kamatnih stopa.

Osnovni elementi Portfeljnog osiguranja

a) Korisnici kredita/Izvoznici

Korisnici kredita mogu biti hrvatski izvoznici koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

- MSP i Veliki poduzetnici

- Poduzetnici koji nisu u teškoćama i/ili poduzetnici koji nisu bili u teškoćama na 31. Prosinac 2019, ali koji su se susreli s poteškoćama u poslovanju kao posljedica pandemije uzrokovane COVID-19 virusom
- ostvarili su minimalno 20% izvoznog prihoda u ukupnim prihodima prethodne financijske godine, sukladno posljednjim službenim godišnjim financijskim izvještajima društva
- nisu u većinskom vlasništvu države (50% i više)

Procijenjeni broj korisnika: 101-500.

b) Iznos kredita

U skladu s točkom 25.d. Privremenog Okvira, iznos kredita je ograničen na visinu :

- dvostrukog iznosa plaća za 2019, ili
- specifičnih potreba za likvidnošću izvoznika za sljedećih 12 mjeseci (18 mjeseci za MSP-ove) bazirano na procjeni izvoznika ili banke.

c) Trajanje kredita

Trajanje kredita ograničeno je na:

Početak do 1 godine

Otplata do 5 godina

d) Kamate na kredit

Kamatne stope će biti određene od strane kreditora (banaka)

Otplaćuju se mjesečno, kvartalno ili godišnje.

e) Razdoblje čekanja

Osiguranik ima pravo na podnošenje odštetnog zahtjeva prema HBOR-u kao osiguratelju u ime i za račun Republike Hrvatske nakon isteka:

30 dana od datuma dospjeća obveza po kreditu.

e) Odšteta

Odšteta predstavlja iznos novca koji HBOR plaća osiguraniku kao kompenzaciju za gubitak nastao događanjem osiguranog rizika t.j. neplaćanja krajnjeg korisnika (izvoznika) na datum dospjeća obveza po kreditu, do iznosa dospjele glavnice i ugovorenih redovnih kamata na kredit umanjeno za Samo pridržaj.

f) Samopridržaj

Osiguranikov (kreditorov) udio u gubitku je 50%.

g) Izvještavanje, nadziranje iskorištenja kredita i otplata

Kreditor će izvršiti due dilligence krajnjeg korisnika (izvoznika) i nadzirati će korištenje sredstava kredita u skladnosti sa svojim važećim procedurama koje također uključuju nadzor otplate kredita, verifikaciju financijskih izvještaja i druge dokumentacije povezane za osiguranim kreditom.

h) Premija osiguranja

Premija osiguranja je novčani iznos koji HBOR kao Osiguratelj naplaćuje za preuzeti rizik portfelja kredita. Premijske stope su utvrđene sukladno veličini korisnika kredita i trajanju kredita sukladno tablici.

Premijske stope za 50%-tno pokriće po Portfeljnom osiguranju

Veličina poduzetnika	Godišnja p.s. za 1. godinu trajanja kredita	Godišnja p.s. za 2. i 3. godinu trajanja kredita	Godišnja p.s. za 4.,5. i 6. godinu trajanja kredita
mali i srednji	0,15%	0,25%	0,5%
veliki	0,25%	0,50%	1,25%

Premija osiguranja se obračunava i naplaćuje jednokratno na iznos glavnice kredita za cijelo razdoblje trajanja kredita. Trošak premije osiguranja banke će prebaciti na krajnje korisnike kredita (izvoznike).

Kumulacija

Potpore koja se dodjeljuje pod točkom 3.2. Privremenog okvira ne može se kumulirati s drugim potporama koje se dodjeljuju za istu glavnice kredita³ pod točkom 3.3., ukoliko ukupni iznos kredita po poduzetniku prelazi gornje granice utvrđene u točki 25. podtočki (d) ili točki 27. podtočki (d) Privremenog okvira.

U slučaju da isti korisnik kredita koristi više mjera u okviru Privremenog okvira paralelno, HBOR potvrđuje da će poštivati maksimalne dozvoljene pragove iznosa potpore po korisniku kako je definirano u točki 25. (d) Privremenog okvira, odnosno na način da se isti ne premaše.

Potpore iz Privremenog okvira mogu se kumulirati s potporama male vrijednosti dodijeljenim temeljem Uredbe 1407/2013 o potporama male vrijednosti.

Nadzor i izvještavanje

HBOR potvrđuje kako će poštivati sljedeće obveze nadzora i izvještavanja, a koje su navedene u točki 4. Privremenog okvira:

- Države članice dužne su objaviti relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj potpore odobrenoj u skladu s ovom Komunikacijom na internetskim stranicama o državnim potporama u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.
- Države članice dužne su Komisiji dostavljati godišnja izvješća.
- Države članice dužne su do 31. prosinca 2020. Komisiji dostaviti popis mjera uvedenih na temelju programa odobrenih na temelju ove Komunikacije.
- Države članice moraju osigurati vođenje detaljne evidencije o dodjeli potpora predviđenih ovom Komunikacijom. Takve se evidencije, koje moraju sadržavati sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni potrebni uvjeti, moraju čuvati 10 godina nakon dodjele potpore i na zahtjev dostaviti Komisiji.

³ Moguće je kumulirati (kombinirati) potpore iz točke 3.2. i 3.3 Privremenog okvira za istog korisnika u različitim kreditima

- Komisija može zatražiti dodatne informacije o dodijeljenim potporama kako bi provjerila jesu li se poštovali uvjeti utvrđeni u odluci Komisije kojom je odobrila potporu.

Klauzula mirovanja („Stand still clause)

Sukladno članku 108.3. UFEU, HBOR će poštovati tzv. “stand still clause“, odnosno neće započeti s primjenom ovog Portfeljnog osiguranja prije dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja Europske komisije.